Dosarul nr. 3-1751/2023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

10 martie 2026 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**
Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Avia Invest” împotriva Autorității Aeronautice Civile cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 14 iulie 2023 Societatea cu Răspundere Limitată ”Avia Invest” (SRL ”Avia Invest”) a înaintat **acțiune de contencios administrativ** în contradictoriu cu Autoritatea Aeronautică Civilă, solicitând anularea ordinului nr. 22/GEN din 10 mai 2023 privind suspendarea pe un termen de 6 luni a certificatului de operator de aerodrom nr. *****, eliberat la 07 august 2020 SRL ”Avia Invest” și obligarea SRL ”Avia Invest” să înștiințeze în scris Autoritatea Aeronautică Civilă despre înlăturarea circumstanțelor care au dus la suspendarea certificatului menționat; precum și a deciziei de soluționare a cererii prealabile - scrisoarea Autorității Aeronautice Civile nr. 1774 din 15 iunie 2023.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, în fapt, la 28 martie 2023, SRL ”Avia Invest” a recepționat scrisoarea/decizia Autorității Aeronautice Civile nr. 804 din 27 martie 2023, privind pierderea valabilității certificatului operatorului de aerodrom/aeroport, începând cu 28 martie 2023, ora 00-00, pe motiv că nu mai corespunde prevederilor art. 35 alin. (2) din Codul Aerian, invocând drept temei - în contextul ordinului nr. 61 din 27 martie 2023 și a actelor de predare - primire a materialelor.

Prin scrisoare/decizia nr. 992 din 12 aprilie 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a admis cererea prealabilă nr. 01/321 din 30 martie 2023 și s-a dispus: anularea în parte scrisoarea/decizia nr. 804 din 27 martie 2023, revocând textul ”începînd cu 28 martie 2023 ora 00:00 (ora locală)” și enunțul de la alineatul doi ”Ținînd cont de acest fapt, solicităm să depuneți originalul certificatului la Autoritatea Aeronautică Civilă, în decurs de 5 zile lucrătoare, începând cu data de 28 martie 2023”.

Prin cererea prealabilă nr. 348 din 18 aprilie 2023, SRL ”Avia Invest” a solicitat: Restituirea în original către SRL ”Avia Invest” a certificatului operatorului nr. ***** din 07 august 2020, prelungit la 11 august 2022 pe o perioada până la 10 august 2024.

Eliberarea copiei autentice a certificatului operatorului eliberat Întreprinderii de Stat ”Aeroportul Internațional Chișinău”.

Anularea și revocarea certificatului operatorului eliberat Întreprinderii de Stat ”Aeroportul Internațional Chișinău”.

Prin răspunsul nr. 1214 din 03 mai 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a admis parțial cererea prealabilă nr. 348 din 18 aprilie 2023 și s-a dispus: restituirea în original a certificatului de operator de aerodrom nr. *****.

Respectiv, la 10 mai 2023 Autoritatea Aeronautică Civilă a restituit fizic certificatul de operator de aerodrom nr. *****, însă concomitent a emis ordinul nr. 22/GEN din 10 mai 2023, prin care a suspendat pe un termen de 6 luni a certificatului de operator de aerodrom nr. *****, eliberat la 07 august 2020 SRL ”Avia Invest” și a obligat SRL ”Avia Invest” să înștiințeze în scris Autoritatea Aeronautică Civilă despre înlăturarea circumstanțelor care au dus la suspendarea certificatului menționat.

Constată că, certificatul operatorului eliberat către SRL ”Avia Invest” nr. ***** din 07 august 2020, prelungit la 11 august 2022 pe o perioada până la 10 august 2024 - este valabil și produce efecte juridice în continuare, iar ordinul nr. 22/GEN din 10 mai 2023 este neîntemeiat și ilegal din următoarele considerente: este constatat faptul că, conform Registrului Bunurilor Imobile, ÎS ”Aeroportul Internațional Chișinău” nu dispune de nici un drept de administrare/gestionarea de activelor ce fac partea Aeroportul Internațional Chișinău și în special - terminal, pista și alte obiecte de infrastructura aferentă aeroportului.

La 02 mai 2023 SRL ”Avia Invest” a înaintat acțiune împotriva Agenției Proprietății Publice, Autorității Aeronautice Civile, Agenției Servicii Publice și ÎS ”Aeroportul Internațional Chișinău” privind anularea notificării nr. 09-05-1650 din 15 martie 2023, a ordinului APP nr.60 din 24 martie 2023, a ordinului APP nr. 61 din 27 martie 2023, precum și a scrisorii/deciziei Autorității Aeronautice Civile nr. 804 din 27 martie 2023, concomitent solicitând suspendarea executării acestora.

Potrivit art. 171 alin. (4) teza a II-a din Codul administrativ: Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective.

Respectiv, actul administrativ în temeiul căruia Autoritatea Aeronautică Civilă a emis ordinul nr. 22/GEN din 10 mai 2023 și anume ordinul APP nr. 61 din 27 martie 2023, a fost și este suspendat de drept, or la data emiterii actului administrativ contestat prin prezenta cerere, instanța de judecată nu s-a expus pe cerința de suspendare executării actelor administrative, anularea cărora a fost solicitată prin acțiune.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 martie 2025, s-a admis cererea de strămutare formulată de SRL ”Avia Invest” și s-a transmis dosarul la Curtea de Apel Centru în vederea soluționării chestiunii strămutării cauzei. *(f.d.174)*

Prin încheierea Curții de Apel Centru din 17 martie 2025, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de SRL ”Avia Invest” cu privire la strămutarea cauzei civile și s-a restituit în adresa Judecătoriei Chișinău cauza pentru continuarea examinării. *(f.d.178-180)*

Autoritatea Aeronautică Civilă și-a expus opinia scrisă pe marginea acțiunii de contencios administrativ prin **referința** anexată la materialele cauzei, solicitând respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. *(f.d. 109-113)*

În ședința de judecată, SRL ”Avia Invest” nu s-a prezentat deși a fost citată în mod legal despre data, locul și ora derulării procesului judiciar, în virtutea art. 218 lit. d) din Codul administrativ, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul Autorității Aeronautice Civile, Balmuș Oleg, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, însă neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările reclamantului se circumscriu acțiunii în contestare (art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ) care sunt susceptibile examinării de către instanțele de contencios administrativ. Or, partea reclamantă contestă ordinul Autorității Aeronautice Civile nr. 22/GEN din 10 mai 2023 care conține elementele unui act administrativ individual în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Partea reclamantă a invocat un drept subiectiv vătămat recunoscut de lege.

4. Partea reclamantă a formulat cerere prealabilă la data de 09 iunie 2023 cu nr. 454, iar Autoritatea Aeronautică Civilă la data de 15 iunie 2023 a formulat răspunsul nr. 1774.

5. Corelând data comunicării deciziei pe marginea cererii prealabile, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă încadrarea în interiorul termenului legal de valorificare a acțiunii.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un ”tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui “terţ imparţial” în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de “act administrativ” este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de

normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii.

Instanța relevă că, la data de 27 martie 2023 Autoritatea Aeronautică Civilă a remis în adresa administratorului SRL ”Avia Invest”, Chetraru Sergiu scrisoarea nr. 804, prin care s-a solicitat depunerea originalului certificatului operatorului de aerodrom/aeroport SRL ”Avia Invest” în decurs de 5 zile lucrătoare, pe motiv că nu mai corespunde prevederilor art. 35 alin. (2) din Codul aerian nr. 301 din 21 decembrie 2017, astfel își va pierde valabilitatea începând cu 28 martie 2023, ora 00:00 (ora locală). *(f.d.11)*

SRL ”Avia Invest” a formulat cerere prealabilă adresată Autorității Aeronautice Civile, solicitând suspendarea scrisorii/deciziei nr. 804 din 27 martie 2023 până la finalizarea procedurii prealabile, inclusiv anularea acesteia. *(f.d.12-18)*

Prin scrisoarea nr. 932 din 06 aprilie 2023, cu referire la cererea înaintată privind suspendarea scrisorii nr. 804 din 27 martie 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a menționat că nu a constatat motive de suspendare, atestând lipsa condițiilor legale care ar susține suspiciunile serioase și rezonabile pretinse privind legalitatea scrisorii în cauză, precum și a pericolului iminent de producere a unor prejudicii ireparabile. Astfel, s-a respins cererea respectivă ca fiind neîntemeiată. *(f.d.19)*

Iar cât vizează cerința de anulare a scrisorii/deciziei nr. 804 din 27 martie 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă, prin răspunsul nr. 992 din 12 aprilie 2023, a comunicat reclamantului, inter alia, că luând în considerare faptul că până în prezent SRL ”Avia Invest” nu a renunțat la certificatul de operator de aerodrom deținut, în vederea atribuirii unei certitudini suficiente actului administrativ individual, inclusiv a efectelor pe care le generează, în temeiul art. 167 alin. (1) din Codul administrativ, a anulat în parte scrisoarea/decizia nr. 804 din 27 martie 2023, revocând textul *”începând cu 28 martie 2023, ora 00:00 (ora locală)”* și enunțul de la aliniatul doi *”Ținând cont de acest fapt, solicităm să depuneți originalul Certificatului la Autoritatea Aeronautică Civilă, în decurs de 5 zile lucrătoare, începând cu data de 28 martie 2023”. (f.d.20-21)*

SRL ”Avia Invest” la data de 18 aprilie 2023 a formulat cerere adresată Autorității Aeronautice Civile prin care a solicitat: 1) restituirea în original a certificatului operatorului nr. ***** din 07 august 2020, prelungit la 11 august 2022 pe o perioadă până la 10 august 2024; 2) eliberarea copiei autentice a certificatului operatorului eliberat Întreprinderii de Stat ”Aeroportul Internațional Chișinău”; 3) anularea și revocarea certificatului operatorului eliberat Întreprinderii de Stat ”Aeroportul Internațional Chișinău”. *(f.d.45-47)*

Prin răspunsul Autorității Aeronautice Civile nr. 1214 din 03 mai 2023, s-a respins parțial cererea SRL ”Avia Invest” nr. 348 din 18 aprilie 2023, în partea cerinței de eliberare a copiei autentice a certificatului operatorului și a cerinței de anulare și revocare a certificatului operatorului, totodată s-a comunicat că restituirea originalului certificatului operatorului de aerodrom ***** va fi posibilă prin ridicarea acestuia de către persona împuternicită de solicitant/reclamant, din cadrul Direcției aeroporturi din cadrul Autorității Aeronautice Civile, în limita programului de lucru, contra semnătură, în registrul special, *(f.d. 48-50)*.

La data de 10 mai 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă a emis ordinul nr. 22/GEN, în temeiul art. 14 alin. (2) lit. b), alin. (4) și alin. (5) din Codul aerian nr. 301/2017, art. 10 alin. (3) și alin. (3) și alin. (4) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, pct. 13 subpct. 6) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționare Autorității Aeronautice Civile, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 133/2019, prin care: 1) s-a suspendat pe un termen de 6 luni certificatul de operator de aerodrom *****, eliberat la 07 august 2020 SRL ”Avia Invest”; 2) s-a obligat SRL ”Avia Invest” să înștiințeze în scris Autoritatea Aeronautică Civilă despre înlăturarea circumstanțelor care au dus la suspendarea certificatului menționat, *(f.d.51-52)*.

Dezacordul reclamantului a fost manifestat prin formularea cererii prealabile adresate Autorității Aeronautice Civile *(f.d.55-57)*, care prin decizia nr. 1774 din 15 iunie 2023 a respins-o ca fiind neîntemeiată, *(f.d.58-59)*.

În accepțiunea **Codului aerian nr. 301 din 21 decembrie 2017**:

Aerodrom – orice suprafaţă delimitată (inclusiv orice clădiri, instalaţii şi echipamente) pe pământ sau pe apă ori aflată pe o structură fixă, structură fixă off-shore sau structură plutitoare, destinată a fi utilizată fie integral, fie parţial în scopul aterizării, decolării şi mişcării pe suprafaţă a aeronavelor.

Certificat de operator aerian – document care atestă autorizarea unui operator aerian de a efectua operațiuni de transport aerian comercial.

Operator – persoană fizică sau juridică care operează sau propune operarea uneia sau mai multor aeronave ori a unuia sau mai multor aerodromuri.

Conform **art. 14 din Codul aerian,** suspendarea certificatului are ca efect suspendarea (sistarea) unor genuri de activitate, a unor lucrări concrete, a altor acţiuni necesare activităţii aeronautice civile. Autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile suspendă certificatul dacă, în urma investigaţiei, a controlului, a inspecţiei de supraveghere privind activitatea deţinătorului de certificat, constată că: a) nu sînt respectate prevederile cadrului normativ în vigoare, iar personalul/agentul aeronautic nu înlătură neconformităţile atestate, conform art. 12; b) nu sînt respectate cerinţele în baza cărora a fost acordat certificatul; c) nu sînt înlăturate deficienţele depistate în cadrul inspecţiilor şi al supravegherii continue; d) nu sînt achitate plăţile de supraveghere cel puţin 2 luni consecutive. Pe lîngă cazurile prevăzute la alin. (2), certificatul poate fi suspendat la solicitarea deţinătorului acestuia. Decizia şi motivele suspendării în cazurile stabilite la alin. (2) se comunică în scris deţinătorului de certificat, urmînd ca, în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare, autoritatea

administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile să se adreseze în instanţa de judecată. În caz de nerespectare a termenului stabilit, suspendarea se anulează. Decizia autorităţii administrative de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile privind suspendarea certificatului în domeniul aviaţiei civile se aplică pînă la rămînerea definitivă şi irevocabilă a hotărîrii judecătorești. Termenul maxim de suspendare a certificatului este de 6 luni. Decizia privind suspendarea certificatului, în cazurile prevăzute la alin. (2), îşi încetează acţiunea după constatarea de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile a lichidării încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau, în cazul prevăzut la alin. (3), după expirarea termenului de suspendare.

Art. 35 alin. (2) din Codul aerian, prescrie că aerodromurile/aeroporturile/heliporturile, inclusiv echipamentele acestora, amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, deschise publicului şi antrenate în operaţiuni de transport aerian comercial şi operațiuni comerciale specializate pot fi operate doar în cazul în care au fost înregistrate şi certificate de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile, dacă legea nu prevede expres altfel, şi în cazul în care corespund cerinţelor esenţiale prevăzute în anexa nr. 6.

În conformitate cu **art. 10 Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160 din 22 iulie 2011**, valabilitatea actului permisiv poate fi suspendată în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activităţii de întreprinzător. Drept temei pentru suspendarea valabilităţii actului permisiv în baza deciziei autorităţii emitente, fără adresarea în instanţa de judecată, serveşte: a) cererea titularului privind suspendarea valabilităţii actului permisiv; b) neachitarea anuală sau neachitarea în termen a taxei pentru actul permisiv, prevăzută de lege. Decizia de suspendare a valabilităţii actului permisiv sau de iniţiere a procedurii de suspendare, conform Legii nr.235/2006 privire la principiile de bază de reglementare a activităţii de întreprinzător, se aduce la cunoştinţa titularului actului permisiv, de către autoritatea emitentă, în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii. Termenul de suspendare a valabilităţii actului permisiv nu poate depăşi două luni, dacă legea care reglementează activitatea respectivă nu prevede altfel. Titularul actului permisiv este obligat să înştiinţeze în scris autoritatea emitentă despre înlăturarea circumstanţelor care au dus la suspendarea valabilităţii lui. Decizia privind reluarea valabilităţii actului permisiv se adoptă de autoritatea emitentă în temeiul unei hotărâri a instanţei de judecată care a emis hotărârea de suspendare sau a instanţei de judecată ierarhic superioare, în alte situaţii decât cele indicate la alin.(2), în următoarea zi lucrătoare de la data primirii înştiinţării. Decizia se aduce la cunoştinţa titularului actului permisiv în termen de o zi lucrătoare de la data emiterii. Termenul de valabilitate a actului permisiv nu se prelungeşte pe perioada de suspendare a valabilităţii lui, cu excepţia cazurilor când decizia de suspendare a fost emisă cu încălcarea normelor prezentei legi şi/sau anulată de instanţa de judecată. Suspendarea actului permisiv în cadrul controlului de stat sau ca urmare a acestuia se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător. În scopul iniţierii procedurii de suspendare a actului permisiv în alte cazuri decît cele stabilite la alin.(2) din prezentul articol, autorităţile emitente care nu au funcţii de organ de control şi/sau de agent constatator în procesul

contravenţional, pentru stabilirea nerespectării de către titularul de act permisiv a cerinţelor şi condiţiilor stabilite de lege, în cazul în care pentru validarea şi constatarea neconformităţilor este necesară o verificare la faţa locului, vor solicita şi vor utiliza documentele eliberate de către organul de control şi/sau agentul constatator cu atribuţii în domeniul corespunzător, conform art.11[1]. Prin derogare de la prevederile alin.(1)–(8), actele permisive emise în vederea desfăşurării unor activităţi în domeniile de importanţă pentru securitatea statului pot fi suspendate şi în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investiţiilor de importanţă pentru securitatea statului. În cazurile prevăzute la alin.(9), suspendarea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiţionale în domeniile de importanţă pentru securitatea statului, prin care se dispune sistarea temporară a valabilităţii actului permisiv în condiţiile art.11 alin.(1) lit.c) din Legea nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investiţiilor de importanţă pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanţa de judecată. Reluarea valabilităţii actului permisiv suspendat în condiţiile alin.(9) se realizează în exclusivitate în baza unei decizii a organului responsabil de examinarea proiectelor investiţionale în domeniile de importanţă pentru securitatea statului, după efectuarea de către acesta a verificărilor necesare şi constatarea lipsei unei încălcări a cerinţelor Legii nr.174/2021 privind mecanismul de examinare a investiţiilor de importanţă pentru securitatea statului.

Instanța va evidenția că, în temeiul procesului-verbal al ședinței Comisiei pentru eliberarea/modificarea/suspendarea/revocarea certificatelor de operator al aerodromului din 30 martie 2023, în care s-a examinat investigarea situației create urmare a ordinului Agenției Proprietății Publice nr. 61 din 27 martie 2023 cu privire la înlăturarea SRL ”Avia Invest” de la gestiunea activelor Aeroportului Internațional Chișinău și demararea procedurii de transmitere unilaterală a activelor și a terenului aferent acestuia către Întreprinderea de Stat ”Aeroportul Internațional Chișinău”, s-a decis de a recomanda AAC suspendarea certificatului nr. ***** al operatorului de aerodrom SRL ”Avia Invest” pe o perioadă de 6 luni, din momentul emiterii unui ordin în acest sens.

Autoritatea Aeronautică Civilă, a adoptat în mod just și întemeiat ordinul nr. 22/GEN la 10 mai 2023 urmare a examinării și analizei ordinului Agenției Proprietății Publice nr. 61 din 27 martie 2023, actului de transmitere a terenului, construcțiilor, mijloacelor fixe și altor active proprietate publică aprobat de Agenția Proprietății Publice la 27 martie 2023, de constatările expuse în procesul-verbal al ședinței din 30 martie 2023 a Comisiei pentru eliberarea/modificarea/suspendarea/revocarea certificatelor de operator al aerodromului, constatând că SRL ”Avia Invest” nu mai posedă, folosește și gestionează economic toate terenurile, construcțiile, încăperile complexului patrimonial unic al Aeroportului Internațional Chișinău.

În conformitate cu **art. 9 alin. (2) din Codul aerian**, prin eliberarea de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile a unui certificat se atestă conformitatea solicitantului cu cerinţele şi condiţiile stabilite, specificîndu-se privilegiile acordate acestuia. Certificatul rămîne valabil atît timp cît agentul aeronautic

demonstrează în cadrul supravegherii continue că îndeplineşte cerinţele şi condiţiile care au stat la baza certificării.

Prin urmare, SRL ”Avia Invest” nu a demonstrat că îndeplinește/respectă cerințele enunțate expres în Codul aerian, în partea B. V. ”Cerințe esențiale privind aerodromuri”, în concret: Operatorul de aerodrom este responsabil de operarea unui aerodrom. Responsabilităţile unui operator de aerodrom sînt după cum urmează: Operatorul de aerodrom dispune, direct sau pe bază de contracte, de toate mijloacele necesare pentru a garanta operarea în siguranţă a aerodromului. Aceste mijloace includ, fără însă a se limita la acestea: instalaţii, personal, echipamente şi materiale, documentație privind sarcinile, responsabilităţile şi procedurile, acces la datele relevante şi ținere a evidenţei. Operatorul de aerodrom verifică dacă cerinţele din secţiunea A sînt întotdeauna îndeplinite sau ia măsuri adecvate pentru a reduce riscul asociat neconformităţii. Sînt stabilite şi aplicate proceduri pentru a aduce la timp la cunoştinţa tuturor utilizatorilor aceste măsuri. Operatorul de aerodrom trebuie să stabilească şi să pună în aplicare un program de gestionare a riscurilor legate de animalele sălbatice. Operatorul de aerodrom garantează că circulaţia vehiculelor şi a persoanelor pe suprafaţa de mişcare şi pe alte suprafeţe operaţionale este coordonată cu mişcarea aeronavei, pentru evitarea coliziunilor şi a deteriorării aeronavei. Operatorul de aerodrom garantează că sînt stabilite şi puse în aplicare proceduri de reducere a riscurilor conexe operării aerodromului pe timp de iarnă, în condiţii meteorologice nefavorabile, de vizibilitate redusă sau pe timp de noapte, după caz. Operatorul de aerodrom trebuie să încheie contracte cu alte organizaţii competente pentru a asigura conformitatea continuă cu aceste cerinţe esenţiale pentru aerodromuri. Aceste organizaţii includ, fără însă a se limita la aceştia, operatori de aeronave, prestatori de servicii de navigaţie aeriană, prestatori de servicii de asistenţă la sol şi alte organizaţii ale căror activităţi sau produse pot afecta siguranţa aviaţiei. Operatorul de aerodrom garantează, fie el însuşi, fie prin contracte cu părţi terţe, că există proceduri de alimentare a aeronavei cu combustibil necontaminat şi conform specificaţiei corecte. Manuale de întreţinere a echipamentelor de aerodrom trebuie puse la dispoziţie şi aplicate în practică şi trebuie să conţină instrucţiunile de întreţinere şi reparaţie, informaţiile privind asistenţa tehnică, procedurile de depanare şi inspecţie. Operatorul de aerodrom trebuie să stabilească şi să pună în aplicare un plan de urgenţă pe aerodrom, care să includă situaţii de urgenţă ce pot apărea pe aerodrom sau în imediata apropiere a acestuia. Acest plan este coordonat, după caz, cu planul de urgenţă al comunităţii locale. Operatorul de aerodrom garantează că sînt asigurate servicii adecvate de salvare şi stingere a incendiilor pe aerodrom. Aceste servicii acţionează în cazul unui incident sau accident cu urgenţa cuvenită şi trebuie să includă cel puţin echipamente, produse de stingere şi personal în număr suficient. Operatorul de aerodrom utilizează numai personal instruit şi calificat pentru operarea şi întreţinerea aerodromului şi pune în aplicare şi menține programe de instruire şi verificare a competenţei întregului personal relevant. Operatorul de aerodrom garantează că orice persoană căreia îi este permis accesul neînsoţit pe suprafaţa de mişcare sau pe alte suprafeţe operaţionale este instruită şi calificată în mod adecvat în acest scop. Personalul de salvare şi stingere a incendiilor trebuie să fie instruit şi calificat în mod adecvat pentru a opera în împrejurimile aerodromului.

Operatorul de aerodrom trebuie să pună în aplicare şi să menţină programe de instruire şi verificare pentru a asigura nivelul de competenţă al acestuia. Întreg personalul de salvare şi stingere a incendiilor care poate fi însărcinat să acţioneze în situaţii de urgenţă aviatică îşi demonstrează cu regularitate aptitudinea medicală de a-şi îndeplini în mod satisfăcător atribuţiile, avînd în vedere tipul de activitate. În acest context, aptitudinea medicală, adică aptitudinile fizice şi psihice, înseamnă a nu suferi de nicio boală sau dizabilitate care ar putea pune acest personal în incapacitatea: 1) de a-şi îndeplini atribuţiile necesare pentru a acţiona în situaţii de urgenţă aviatică; 2) de a-şi îndeplini sarcinile atribuite în orice moment; sau 3) de a percepe corect mediul înconjurător.

În această ordine de idei, Autoritatea Aeronautică Civilă a acționat conform competențelor legale la adoptarea ordinului nr. 22/GEN la 10 mai 2023, exercitându-și atribuția de supraveghere a activităților aeronautice civile aplicând legea materială ce guvernează raportul juridic, în special la manifestarea bunei-credințe și transparență în raport cu SRL ”Avia-Invest” în cadrul procedurii administrative.

În același timp, reclamantul nu a invocat nici un motiv plauzibil întru susținerea pretențiilor înaintate, iar simplul dezacord cu poziția Autorității Aeronautice Civile nu este suficient și în măsură să conducă la admiterea acțiunii.

Pe o altă undă de idei, în conformitate cu art. 139 alin. (3) din Codul administrativ, un act administrativ individual rămâne valabil atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat **prin expirarea timpului** sau într-un alt mod.

Scopul oricărui act juridic, în speță a actului administrativ, îl reprezintă producerea de efecte juridice, adică crearea, stingerea, modificarea unor situaţii juridice. Actele administrative produc efecte juridice până la momentul ieşirii lor din vigoare prin modalităţile legale consacrate, de regulă printr-un act de abrogare, de retractare, revocare, anulare prin dispariția obiectului de reglementare, prin hotărâre judecătorească etc. Cu alte cuvinte, actele administrative individuale produc efecte juridice atâta vreme cât nu intervine o cauză de încetare a acestora. Încetarea efectelor juridice reprezintă pierderea caracterului obligatoriu al actelor juridice prin desfiinţarea raporturilor generate de ele, respectiv stingerea drepturilor şi a obligaţiilor.

Ordinul nr. 22/GEN din 10 mai 2023 a generat efecte juridice un termen de 6 luni, respectiv, pentru urmărirea unui interes procesual palpabil și efectiv, reclamantul urma să justifice interesul său în obținerea actului judecătoresc privind anularea actului atacat, devenit consumat/epuizat prin expirarea termenului. În situația în care actul administrativ și-a epuizat efectele, procedura judiciară nu poate fi continuată în baza unei acțiuni în contestare, nefiind aptă să producă efecte pozitive în situația juridică a acestuia. După consumarea efectelor juridice ale actului administrativ contestat, reclamantul nu a făcut dovada actualității interesului său de a susține acțiunea în contestare, și anume a beneficiului efectiv pe care aceasta l-ar obține în ipoteza admiterii formei procedurale exercitate. Normele legale interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv,

implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului prin activitatea administrativă.

Astfel, partea reclamantă nu a purces la o metamorfozare (modificare) a acțiunii, prin solicitarea constatării ilegalității actului administrativ contestat.

În acest context este relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei ”contestații” (în limba engleză, ”dispute”). În plus, trebuie să se întemeieze pe un ”drept” care să poată fi pretins, cel puțin în mod credibil, recunoscut în dreptul intern, indiferent dacă acest drept este sau nu protejat de Convenție. Trebuie să fie vorba despre o contestație reală și serioasă, care poate privi atât existența însăși a dreptului, cât și întinderea sa sau modalitățile sale de exercitare. În sfârșit, rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul „civil” în cauză, o legătură foarte slabă ori consecințe îndepărtate nefiind suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil. (Regner împotriva Republicii Cehe)

”Contestația” trebuie să fie reală și serioasă. *(Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei)*

În consecință, acțiunea este neîntemeiată, iar actul administrativ contestat urmează a fi menținut ca legal.

În conformitate cu prevederile art. 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Avia Invest” împotriva Autorității Aeronautice Civile cu privire la anularea ordinului nr. 22/GEN din 10 mai 2023 ”Cu privire la suspendarea certificatului de operator de aerodrom ***** eliberat Societății cu Răspundere Limitată ”Avia Invest”.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**